

CUVÂNT-ÎNAINTE

Colonel Cristian-Mihai CHIOREAN

Într-un mediu internațional caracterizat prin volatilitate accentuată, incertitudine crescută și un ritm accelerat al schimbărilor geopolitice, economice și tehnologice, capacitatea statelor de a rezista la șocuri și de a-și restabili rapid funcționalitatea, adică reziliența strategică, devine o componentă esențială a apărării naționale. Reziliența strategică se referă la abilitatea sistemelor naționale de a anticipa, rezista și recupera rapid în fața șocurilor și perturbărilor, precum crize politice, conflicte armate, atacuri cibernetice sau dezastre naturale. Aceasta implică nu doar capacitatea de a face față amenințărilor imediate, ci și de a se adapta și de a-și menține funcționalitatea esențială în condiții de incertitudine și schimbare rapidă. În acest context, dezvoltarea și consolidarea rezilienței strategice devin priorități pentru politicile de apărare și securitate națională, întrucât acestea asigură continuitatea operațiunilor critice și contribuie la stabilitatea și suveranitatea statului în fața noilor provocări globale.

Amenințările hibride, de la manipularea informațională și campanile de dezinformare până la atacuri cibernetice, infiltrări, presiuni economice sau folosirea tehnologiilor critice, impun dezvoltarea unor mecanisme tot mai sofisticate de anticipare, prevenire și reacție în situații de criză. În acest context, dialogul între experți, militari, analiști și decidenți politici capătă o importanță strategică, astfel contribuind la consolidarea unei înțelegeri comune a riscurilor emergente și a soluțiilor necesare pentru protejarea intereselor naționale.

Volumul de față reunește contribuțiile prezentate la **cea de-a șaptea ediție a conferinței Gândirea militară românească, desfășurată sub tema „Reziliența strategică și apărarea națională – De la planificare la acțiune în fața amenințărilor hibride”**. Conceput ca un spațiu de dezbateră integrată, evenimentul a facilitat atât abordări academice fundamentate științific, cât și discuții aplicative, relevante pentru experții și practicienii din domeniul securității, apărării și politicilor publice. Prin natura diversă a panelurilor – **Teorie și artă militară, Informații și securitate, Managementul resurselor pentru apărare și Istorie militară** –, conferința a încurajat o perspectivă multidisciplinară asupra securității contemporane, reunind concepte doctrinare, analize operaționale și reflecții strategice.

Conferința s-a desfășurat într-o perioadă în care presiunile asupra sistemelor de descurajare și apărare cresc constant, iar eficiența reacțiilor instituționale în situații de criză devine un indicator marcant pentru reziliența statelor. Participanții au examinat evoluția posturii de descurajare și apărare a Alianței Nord-Atlantice, evidențiind modul în care această strategie s-a adaptat la noile provocări ale mediului de securitate internațional. În cadrul discuțiilor, s-a subliniat impactul tehnologiilor disruptive asupra viitorului conflictelor, abordând aspecte precum integrarea inteligenței artificiale, dezvoltarea sistemelor autonome și proliferarea capabilităților cibernetice. De asemenea, s-a accentuat necesitatea unei evaluări realiste și proactive a riscurilor strategice specifice regiunii Mării Negre, recunoscând complexitatea și dinamismul acestui spațiu geostrategic, precum și importanța anticipării și adaptării strategiilor de securitate în contextul evoluției tehnologice și geopolitice rapide.

Discuțiile au vizat, totodată, rolul informațiilor, al influenței și al apărării cibernetice în competiția militară actuală, precum și modul în care reziliența civică, inovarea și cooperarea industrială pot susține transformarea forțelor armate. O atenție deosebită a fost acordată adaptării doctrinei, culturii organizaționale și dezvoltării operațiilor multidomeniu, esențiale pentru arhitectura apărării viitorului.

Amenințările hibride evidențiază importanța dezvoltării unor strategii de răspuns care să fie precise și adaptate la complexitatea crescută a mediului internațional contemporan. Aceste amenințări nu se limitează la domeniul militar sau de apărare națională, ci implică o varietate de actori și metode, precum dezinformarea, atacurile cibernetice, presiunile economice sau influențele politice subtile. Conferința a furnizat un cadru amplu pentru abordarea acestor probleme dintr-o perspectivă multidisciplinară și pentru stimularea identificării unor soluții eficiente, care să țină cont atât de limitele resurselor noastre reale, cât și de realitățile complexe ale mediului geopolitic și strategico-economic actual.

Lucrările incluse în acest volum reflectă diversitatea temelor abordate și expertiza participanților – cercetători, ofițeri, experți în domeniul securității, reprezentanți ai administrației publice și ai organizațiilor internaționale. Prin rigoarea analitică și recomandările dezvoltate, volumul de față își propune să devină nu doar o platformă de convergență a ideilor, ci și un instrument util pentru dezvoltarea unor viitoare inițiative, politici și direcții de cercetare.

Le mulțumim tuturor celor care au contribuit la succesul conferinței și la realizarea acestui volum! Ne dorim ca ideile, perspectivele și concluziile reunite aici să fie o sursă valoroasă pentru comunitatea de apărare și pentru toți cei preocupați de consolidarea rezilienței statelor noastre în fața amenințărilor hibride. Suntem încrezători că acest demers va continua să genereze dialog, cooperare și soluții inspirate !